

**UCHWAŁA NR XXVI.141.2021
RADY GMINY RZECZNIÓW**

z dnia 15 stycznia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 roku, poz. 713, 1378) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) **Rada Gminy Rzeczników uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

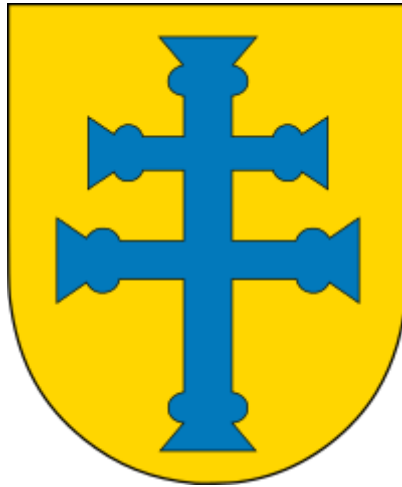
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzeczników.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Zygmunt Wicik

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXVI.141.2021
Rady Gminy Rzecznów
z dnia 15 stycznia 2021 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Spis treści

I. Wprowadzenie	str. 3
II. Uwarunkowania prawne	str. 4
III. Realizacja zadań samorządu gminnego	str. 4
IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	str. 5
V. Analiza SWOT	str. 8
VI. Cel główny Programu	str. 10
VII. Cele szczegółowe Programu	str. 10
VIII. Realizacja Programu	str. 11
1. Odbiorcy Programu	str. 11
2. Realizatorzy Programu	str. 11
3. Termin realizacji	str. 12
4. Harmonogram działań	str. 12
IX. Źródła finansowania Programu	str. 17
X. Monitoring i ewaluacja Programu	str. 18

I. Wprowadzenie.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa czy przemocy. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka.

Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcyjności w realizacji funkcji psychospołecznych. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy.

Działalność profilaktyczna to zarówno zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, tym które mogą dopiero zaistnieć, jak i tym, które już istnieją. Dlatego ważne jest upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Niniejszy Program stanowi pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny oraz zintegrowanie kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców gminy Rzecznów.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023” został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821). Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi. Określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

II. Uwarunkowania prawne.

Obowiązek wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (m.in.: pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu w szczególności o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821);
- ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218, 956);
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
- ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407)
- ustawę z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860).

III. Realizacja zadań samorządu gminnego.

Usługi wsparcia rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze obejmują w zakresie wykonywanym przez gminę:

Wsparcie rodziny w środowisku jej zamieszkania w zakresie wypełniania funkcji wychowawczej i opiekuńczej, które polega przede wszystkim na:

1) **pracy z rodziną**, w tym w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowania dla rodzin spotkań w ramach grup wsparcia i grup samopomocy.

Powyższe zadania wykonuje **asystent rodziny**, którego zadania w szczególności obejmują:

- opracowanie i realizację planu pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej (w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych);
- wspieranie aktywności społecznej i zawodowej rodzin;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia;
- podejmowanie działań interwencyjnych, prowadzenie indywidualnych konsultacji i dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny;
- współpracę z jednostkami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpracę z zespołem interdyscyplinarnym działającym na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2) **pomocy w opiece i wychowaniu dziecka** poprzez umożliwienie dziecku korzystania z zajęć w placówce wsparcia dziennego, która może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Gmina może zatrudnić również rodziny wspierające, które wspólnie z asystentem rodziny pomagają rodzinie, przeżywającej trudności opiekuńcze i wychowawcze, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie swoją działalnością obejmował w roku 2019 - 4.375 mieszkańców z czego 50,08% stanowiły kobiety a 49,92% mężczyźni zamieszkałych w 24 sołectwach (stan na dzień 31.12.2019r.). Liczba ludności gminy stanowiła ok. 13% ludności powiatu. W ogólnej liczbie mieszkańców osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,19%, osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 60,75% a w wieku poprodukcyjnym 21,06% ogółu mieszkańców. W zasobach infrastruktury społecznej gminy brak jest żłobków, są 2 oddziały przedszkolne przy szkole, dysponujące 113 miejscami, oraz 2 świetlice przyszkolne, brak klubów dla dzieci i młodzieży pozaszkolnych. Na terenie gminy nie funkcjonują opiekunowie dzienni.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gminie, zadania z zakresu wspierania rodziny. Od stycznia 2017 roku jest również realizatorem zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2018 i 2019 roku ze wsparcia Ośrodka skorzystało odpowiednio 89 rodzin (osób w rodzinach: 266) oraz 83 rodzin (osób w rodzinach 230) co stanowi ok. 6% oraz 5,25% ogółu mieszkańców.

Tabela 1. Główne dysfunkcje będące przyczyną udzielania przez GOPS pomocy:

L.p.	POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		2018r.	2019r.	2018r.	2019r.
1.	UBÓSTWO	39	29	127	79
2.	SIEROCTWO	0	0	0	0
3.	BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0
4.	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	5	6	37	41
	w tym wielodzietność	5	6	37	41
5.	BEZROBOCIE	40	25	147	87
6.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	30	30	69	64
7.	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	42	39	99	86
8.	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	7	0	22	0
	w tym: rodziny niepełne	4	0	10	0
	rodziny wielodzietne	0	0	0	0
10.	PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0	0
11.	POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0
12.	ALKOHOLIZM	2	2	6	2
13.	NARKOMANIA	0	0	0	0
14.	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0
15.	TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0	0
16.	ZDARZENIE LOSOWE	2	0	9	0
17.	SYTUACJA KRYZYSOWA	1	0	1	0
18.	KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0

Z powyższych danych wynika, że zarówno w 2018 jak i 2019 roku dominującymi problemami rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzecznowie były: długotrwała choroba, bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Spośród ogólnej liczby rodzin, które korzystały z pomocy i wsparcia długotrwała choroba występowała w 42 środowiskach w roku 2018 oraz 39 w 2019 roku co stanowiło odpowiednio 47,19% w 2018 roku i 46,98% ogółu korzystających rodzin. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego stwierdzono w przypadku 7 rodzin natomiast w roku 2019 nie stwierdzono w żadnej z rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wnioskuje się, że w latach poprzednich bezradność jako nieumiejętność radzenia sobie z codziennymi problemami mogła być konsekwencją takich problemów jak: niepełnosprawność, uzależnienia, bezrobocie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Należy jednak zauważyć, że bezradność może stanowić również przyczynę wymienionych powyżej dysfunkcji. Niejednokrotnie problemy te przenikają się, współistnieją. Należy jednak podkreślić, że od roku 2019 nastąpiła poprawa w zakresie funkcjonowania rodzin wykazujących w latach poprzednich trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Przeprowadzając diagnozę sytuacji demograficzno – społecznej na potrzeby niniejszego Programu, dokonano analizy najistotniejszych problemów związanych z realizacją zadań wspierania rodziny w gminie Rzecznów.

Poniżej przedstawiono główne z nich:

- niewystarczające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców,
- zaburzone relacje rodzinne,
- nieumiejętność rozwiązywania konfliktów,
- nieumiejętne zagospodarowanie czasu wolnego całej rodziny,
- niska motywacja rodzin do zmiany swojej sytuacji życiowej,
- niewystarczająca liczba kadry specjalistycznej wspierającej rodzinę,
- trudna sytuacja rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi,
- zbyt mała oferta zajęć rozwijających umiejętności psychospołeczne osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla rodzin dysfunkcyjnych,
- niewystarczający przepływ informacji pomiędzy instytucjami pomocowymi,
- zbyt mała oferta szkoleniowa dla pracowników instytucji pomocowych,
- niska świadomość rodzin i innych instytucji o roli i zadaniach asystenta rodziny,
- niedostateczny poziom informacji o dostępnych formach wsparcia,
- mało interesujące formy profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży,
- brak świetlicy socjoterapeutycznej,
- zbyt mała samodzielność rodzin,
- mała aktywizacja zawodowa matek dzieci.

W oparciu o powyższe sprecyzowano następujące kierunki działań w zakresie wspierania rodzin:

- prowadzenie pracy z rodziną w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego a także, organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych;
- profilaktyka sytuacji kryzysowych;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny przez instytucje działające w obszarze wspierania dziecka i rodziny i udzielaną przez nie pomoc;
- profilaktyka niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzecznów;
- profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych i alkoholu wśród mieszkańców gminy Rzecznów;
- wsparcie interdyscyplinarne rodzin z terenu gminy Rzecznów poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego;
- podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, poprzez profesjonalizację oraz podniesienie kwalifikacji pracowników tych instytucji i podmiotów działających w obszarze pracy z dzieckiem i rodziną;
- wsparcie rodzin oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzin wielodzietnych poprzez upowszechnianie działań prorodzinnych oraz realizacja ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

V. Analiza SWOT.

W Programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Rzecznów w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, dokonano analizy SWOT, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; - otwartość na współpracę; - dobra współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej m.in.: z policją, służbą zdrowia i szkołami; - dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych; - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym; - otwartość i chęć udziału pracowników służb instytucji i organizacji pozarządowych w szkoleniach; - otwartość instytucji i podmiotów na pomoc rodzinie; - funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego; - dostępność w placówkach oświatowych do specjalisty – psychologa; - duże zaangażowanie Wójta Gminy Rzeczników oraz samorządu w realizację zadań dotyczących wspierania rodziny; - rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez prowadzenie pracy w formie asystentury rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wspierania dziecka i rodziny na poziomie powiatowym; - bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin; - niechęć współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartość instytucji; - zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych, lokalowych, kadrowych; - rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym; - brak dostępności do opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 np. żłobki; - ograniczona dostępność do specjalistów w placówkach oświatowych np. terapeutów, itp.; - ograniczenie finansowe i organizacyjne związane z powoływaniem rodzin wspierających; - brak kompleksowego podejścia do zwalczania przyczyn dysfunkcyjności rodziny; - brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych; - niewystarczająca ilość atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją; - wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny; - podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami; - wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin; - szeroki wachlarz usług realizowanych na rzecz rodziny; - pozyskiwanie na realizację działań środków zewnętrznych; - realizacja programów profilaktycznych; - rozbudowana polityka prorodzinna prowadzona przez samorząd; - zewnętrzne środki finansowe (m.in. EFS, RPO, MRPiPS); - możliwość pozyskiwania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niepewność finansowania działań (niestabilność, ograniczone środki finansowe); - niestabilność w podejmowanych działaniach (przerywana praca asystentów); - stereotypowe postrzeganie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne; - rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań; - niewystarczające środki finansowe na wdrażanie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; - wysoki poziom ubóstwa rodzin przy rosnących kosztach utrzymania; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej; - wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej; - stosunkowo wysokie bezrobocie i wskaźnik ubóstwa; - wykluczenie społeczne; - Eurosieroctwo - problem dzieci opuszczonych przez jednego lub oboje rodziców z uwagi na migrację zarobkową za granicę.

VI. Cel główny Programu:

Skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną.

VII. Cele szczegółowe Programu:

1. Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin.

2. Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze.
3. Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków z nich występujących.
4. Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin z dziećmi.
5. Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia.

VIII. Realizacja Programu.

1. Odbiorcy Programu:

- rodziny zamieszkałe na terenie gminy Rzecznów, które z różnych przyczyn przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- rodziny, w których władza rodzicielska została odebrana lub ograniczona poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej;
- rodziny zamieszkałe na terenie gminy Rzecznów, w tym zagrożone wykluczeniem społecznym.

2. Realizatorzy Programu:

- Urząd Gminy w Rzecznowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rzecznowie,
- szkoły, oddziały przedszkolne z terenu gminy Rzecznów,
- placówki służby zdrowia,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkońcach,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki wspierające dzieci i młodzież (m.in. świetlice)

przy współpracy:

- Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie,
- Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku,
- Sądu Rejonowego w Lipsku,
- Powiatowej Komendy Policji w Lipsku,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Lipsku,
- organizacji pozarządowych, stowarzyszeń,
- kościołów i związków wyznaniowych,
- lokalnych mediów,
- lokalnych przedsiębiorców.

3. Termin realizacji.

Termin realizacji: 2021 – 2023

4. Harmonogram działań.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023” ma charakter ramowy. Poszczególne działania w odniesieniu do przyjętych celów szczegółowych, sposób i czas ich realizacji, podmioty realizujące oraz podmiot odpowiedzialny za koordynację i wskaźniki określa poniższy harmonogram.

Cel szczegółowy

Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin.

Zakres działań:

- analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez asystenta rodziny;
- zabezpieczenie środków finansowych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej;
- wspieranie rodzin wielodzietnych przez kontynuację realizacji ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny;
- wspieranie w zaspakajaniu podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej oraz pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń wychowawczych w ramach programu Rodzina 500+;
- organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów związanych z niepełnosprawnością;
- organizowanie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w tym dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- integracja rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Realizatorzy: Urząd Gminy w Rzeczniowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkońcach, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, przedszkola, świetlice, placówki służby zdrowia przy współpracy: Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku, Sądu Rejonowego w Lipsku, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, Powiatowej Komendy Policji w Lipsku, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipsku.

Podmiot odpowiedzialny za koordynację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie.

Termin realizacji: 2021-2023

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba zatrudnionych asystentów rodziny,
- liczba dzieci jakie skorzystają z wypoczynku,
- rodzaj i forma udzielanego poradnictwa,
- liczba udzielonych konsultacji i porad,
- wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej,
- liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej,
- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych,
- ilość wydanych ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny,
- liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które skorzystały z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej,
- liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które uzyskały pomoc w formie pieniężnej z GOPS,
- ogólna liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne,
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy pod kątem niepełnosprawności członka rodziny,
- liczba osób, które zostały objęte pomocą w formie usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Cel szczegółowy

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Zakres działań:

- organizowanie spotkań, konferencji, prelekcji, seminariów dla przedstawicieli lokalnych podmiotów działających na rzecz rodziny;
- stworzenie skutecznego i sprawnego przepływu informacji przy wykorzystaniu strony internetowej Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- wzmocnienie współpracy z kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie działań podejmowanych na rzecz rodzin;
- udział asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych w szkoleniach.

Realizatorzy: Urząd Gminy w Rzeczniowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wójt Gminy Rzeczniołów przy współpracy: lokalnych podmiotów działających na rzecz rodziny, mediów, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipsku, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

Podmiot odpowiedzialny za koordynację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie.

Termin realizacji: 2021-2023

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny,
- liczba odbytych szkoleń przez pracowników instytucji pomocowych.

Cel szczegółowy

Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków z nich występujących.

Zakres działań:

- organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych;
- prowadzenie konsultacji i poradnictwa;
- działanie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w formie asystenta rodziny;
- motywowanie do podjęcia leczenia celem minimalizowania uzależnienia i współuzależnienia;
- motywowanie nieaktywnych członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji;
- organizowanie warsztatów edukacyjnych dla rodziców i opiekunów;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów świadczona przez asystenta rodziny, pracownika socjalnego, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin przez kuratorów sądowych dla nieletnich.
- pomoc i wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów spowodowanych bezrobociem w rodzinie;
- rozwijanie innowacyjnych form w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, kuratorzy, Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku, placówki służby zdrowia przy współpracy: z placówkami leczenia uzależnień, Powiatową Komendą Policji w Lipsku, Sądem Rejonowym w Lipsku, organizacjami pozarządowymi.

Podmiot odpowiedzialny za koordynację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczniowie.

Termin realizacji: 2021-2023

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z grup wsparcia,
- liczba osób i rodzin jaka skorzystała z programów profilaktycznych,
- liczba nadzorów kuratorów sądowych w przypadku dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- ogólna liczba nadzorów kuratorskich nad nieletnimi,

- liczba osób korzystających z grup wsparcia,
- liczba uczniów korzystających z programów profilaktycznych w szkołach,
- liczba podmiotów zaangażowanych w kampanie,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wobec której odbywały się spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wobec których założono „Niebieską Kartę”.

Cel szczegółowy

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin z dziećmi

Zakres działań:

- uczestnictwo specjalistów zajmujących się problematyką rodziny w warsztatach mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- pozyskiwanie kadry specjalistycznej wspierającej rodzinę;
- rozwój i wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;
- realizacja wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w formie pracy z asystentem rodziny;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- umożliwienie funkcjonowania rodzin wspierających na terenie gminy Rzecznów i zapewnienie ich finansowania w przypadku zdiagnozowanych potrzeb;
- rozwój form aktywności międzypokoleniowej;
- prowadzenie aktywności w zakresie profilaktyki prozdrowotnej;
- prowadzenie działalności profilaktycznej w ramach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- upowszechnienie zdrowego stylu życia rodziny;
- wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez aktywizację rodzin i integrację ze środowiskiem lokalnym.

Realizatorzy: Urząd Gminy w Rzecznowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie, szkoły, przedszkola, świetlice, placówki służby zdrowia przy współpracy: Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipsku.

Podmiot odpowiedzialny za koordynację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie.

Termin realizacji: 2021-2023

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, warsztatów, w których uczestniczyli pracownicy placówek pomocowych, wraz z podziałem na ich formę (warsztaty, konferencje, itp.),
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba udzielonych porad.

Cel szczegółowy

Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia

Zakres działań:

- uświadomienie rodzinom i mieszkańcom gminy Rzecznów roli podmiotów działających na rzecz rodzin;
- stworzenie spójnej informacji o ofercie świadczonych usług;
- organizowanie lokalnych kampanii na rzecz rodzin;
- organizowanie spotkań dotyczących problematyki rodziny.

Realizatorzy: Urząd Gminy w Rzecznowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie, szkoły, przedszkola, świetlice, placówki służby zdrowia przy współpracy: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, kościoła, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipsku, lokalnych mediów

Podmiot odpowiedzialny za koordynację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie.

Termin realizacji: 2021-2023

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii na rzecz rodziny,
- liczba broszur informacyjnych,
- liczba spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny.

IX. Źródła finansowania Programu:

Program realizowany będzie ze środków:

- budżetu państwa,
- budżetu gminy,
- pozabudżetowych (pozyskanych z innych źródeł).

Źródła finansowania zadań w okresie objętym programem każdorazowo zostaną określone w uchwale budżetowej w dziale 855 rozdziale 85504 *Wspieranie rodziny* z przeznaczeniem na zatrudnienie asystenta rodziny (1 etat).

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodzin i systemu pieczy zastępczej w zakresie zasad finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, samorząd ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wysokość środków na pozostałe lata realizacji Programu będzie uchwalana rokrocznie przez Radę Gminy.

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.

X. Monitoring i ewaluacja Programu:

Działania mające na celu realizację założeń Programu będą koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizacyjnych Program. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań będą corocznie przedkładane Wójtowi Gminy, a do 31 marca każdego roku Radzie Gminy.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych osiągniętych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. Efektem ewaluacji będą wnioski i implikacje do ewentualnej modyfikacji działań.

W trakcie realizacji Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. Zmiany będą przedstawione Radzie Gminy do zatwierdzenia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zygmunt Wicik

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020r. poz. 821) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną.

Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 stanowi kontynuację założeń polityki społecznej Gminy Rzecznów w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia oddziaływań profilaktycznych. Umożliwia jednocześnie stworzenie lokalnego systemu wsparcia, oferowanego zarówno przez instytucje rządowe, samorządowe, jak i pozarządowe.

Uchwała pozwoli na wprowadzenie daleko idących przeobrażeń w funkcjonowaniu rodziny, pokonanie problemów i barier społecznych, dając szansę na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych i kształtowanie prawidłowych postaw młodego pokolenia.

W związku z powyższym podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy

Zygmunt Wicik